

Bryssel 20.5.2020
COM(2020) 380 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia

Luonto takaisin osaksi elämäämme

1. LUONNON MONIMUOTOISUUS – KIIREELLISTEN TOIMIEN TARVE

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti kattaa elämän koko kirjon maapallolla, aina maailman suurista sademetsistä pieniin puustoihin ja puutarhoihin ja sinivalaasta mikroskooppisiin sieniin. Me ihmiset olemme osa tätä luonnonkirjon kokonaisuutta ja täysin riippuvaisia siitä, sillä se on edellytyksenä sille, että saamme ruokaa ja puhdasta juomavettä ja voimme hengittää puhdasta ilmaa. Luonto on yhtä tärkeä ihmisten henkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille kuin yhteiskuntamme kyvyille selviytyä maailmanlaajuisista muutoksista, terveysuhkista ja katastrofeista. **Luonto on elintärkeä ihmisille.**

Yhteiskuntien hyvinvointi ja selviytymiskyky riippuvat siitä, että luonnolla on riittävästi tilaa. Covid-19-pandemia on tehnyt luonnon suojelemisesta ja palauttamisesta entistä kiireellisempää. Pandemia lisää tietoisuutta oman terveytemme ja ekosysteemien terveyden välisistä yhteyksistä. Se osoittaa, että tarvitaan kestäviä toimitusketjuja ja kulutusmalleja, jotka eivät ylitä maapallon sietokyvyn rajoja. Tämä kuvastaa sitä, että tartuntatautien esiintymis- ja leviämiskasvaa sitä mukaa kun luonto tuhoutuu.¹ Biodiversiteetin ja hyvin toimivien ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen on sen vuoksi olennaisen tärkeää, jotta voimme **parantaa selviytymiskykyämme ja ehkäistä tautien esiintymistä ja leviämistä tulevaisuudessa.**

Investoiminen luonnon suojelemiseen ja ennallistamiseen on ratkaisevan tärkeää myös sen kannalta, että Euroopan talous toipuu covid-19-kriisistä. Kun talouden toiminta palautuu normaaliksi, on erittäin tärkeää välttää palaaminen ja lukkiutuminen vanhoihin haitallisiin tapoihin. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on EU:n kasvustrategia, jolla ohjataan talouden elpymistä varmistaen, että talous palvelee ihmisiä ja yhteiskuntaa ja palauttaa luontoon enemmän kuin mitä se kuluttaa. **Perustelut luonnon monimuotoisuuden kannattavuudesta liiketoiminnan näkökulmasta** ovat vakuuttavia. Teollisuudenalat ja yritykset hyödyntävät geenejä, lajeja ja ekosysteemipalveluja kriittisinä tuotantopanoksina erityisesti lääkkeiden tuotannossa. Yli puolet maailman BKT:sta liittyy vahvasti luontoon ja sen tarjoamiin palveluihin, ja kolme keskeistä talouden alaa – rakentaminen, maatalous sekä elintarvikkeet ja juomat – ovat kaikki erittäin riippuvaisia siitä.²

Biodiversiteetin säilymisestä voi olla välitöntä taloudellista hyötyä monille talouden aloille. Esimerkiksi merilajien kantojen säilyttäminen voisi lisätä kala- ja äyriäisteollisuuden vuotuisia voittoja yli 49 miljardilla eurolla, ja rannikoiden kosteikkojen suojelu voisi tuoda vakuutusosalalle vuosittain noin 50 miljardin euron säästöt vähentämällä tulvavahinkoja.³ Luonnonvaraisen luonnon säilyttämistä kaikkialla maailmassa koskevan tehokkaan maailmanlaajuisen ohjelman hyöty-kustannussuhteen arvioidaan olevan kaiken kaikkiaan vähintään 100/1.⁴ **Luonnonpääomaan tehtävien investointien,** mukaan lukien paljon hiiltä sisältävien elinympäristöjen ennallistaminen ja ilmastoystävällinen maatalous, katsotaan kuuluvan niiden viiden tärkeimmän julkisen

¹ Biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi (IPBES) (2019), [Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services](#), s. 12–13, A.2.

² Maailman talousfoorumin raportti (2020) [Nature Risk Rising: Why the Crisis Engulfing Nature Matters for Business and the Economy](#).

³ Barbier et al. (2018), [How to pay for saving biodiversity](#).

⁴ Balmford et al. (2002) [Economic reasons for conserving wild nature](#).

talouden elvytyspolitiikan joukkoon, joilla on suuri taloudellinen kerrannaisvaikutus ja myönteinen ilmastovaikutus.⁵ EU:n on tärkeää hyödyntää tätä potentiaalia vaurauden, kestävyys ja selviytymiskyvyn varmistamiseksi talouden elpymisessä.

Biodiversiteetti on myös ratkaisevan tärkeää **EU:n ja koko maailman elintarviketurvan varmistamiseksi**. Biodiversiteetin köyhtyminen uhkaa elintarvikejärjestelmiämme⁶ ja vaarantaa elintarviketurvan ja ravitsemuksen. Luonnon monimuotoisuus tukee myös terveellistä ja ravitsevaa ruokavaliota ja parantaa toimeentuloa maaseudulla ja maatalouden tuottavuutta.⁷ Esimerkiksi yli 75 prosenttia maailman ravintokasvityypeistä riippuu eläinten suorittamasta pölytyksestä.⁸

Tästä kiireellisestä moraalisesta, taloudellisesta ja ympäristöön liittyvästä välttämättömyydestä huolimatta **luonto on kriisissä**. Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen viisi välitöntä aiheuttajaa⁹ – muutokset maan ja meren käytössä, liiallinen hyödyntäminen, ilmastonmuutos, saastuminen ja haitalliset vieraslajit – ovat syynä siihen, että luonnon häviäminen on nopeaa. Muutos on nähtävissä kaikkialla: betonilohkareet valtaavat viheralueita, erämaat katoavat silmiemme edessä ja lajien, joita uhkaa sukupuutto, määrä on suurempi kuin koskaan aikaisemmin. Viimeisten 40 vuoden aikana maailman luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön määrä on pienentynyt 60 prosenttia ihmisen toiminnan seurauksena.¹⁰ Lisäksi lähes kolme neljäsosaa maapallon pinta-alasta on muunnettu uuteen käyttötarkoitukseen¹¹, mikä on ennestään pienentänyt luonnolle jäävää tilaa maapallolla.

Luonnon monimuotoisuutta koskeva kriisi ja ilmastokriisi liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Ilmastonmuutos nopeuttaa luonnon tuhoutumista, koska se lisää kuivuutta, tulvia ja maastopaloja. Luonnontilan pieneneminen ja luonnon kestämaton käyttö puolestaan ovat keskeisiä ilmastonmuutoksen edistäjiä. Kuten kriisit niin myös niitä koskevat ratkaisut kytkeytyvät toisiinsa. **Luonto on keskeinen liittolaisemme ilmastonmuutoksen torjunnassa**.¹² Luonto säätelee ilmastoa, ja luontopohjaiset ratkaisut¹³, kuten kosteikkojen, turvemaiden ja rannikon ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen tai merialueiden, metsien, niittyjen ja maatalousmaan kestävä hoito, ovat olennaisen tärkeitä päästöjen vähentämisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Puiden istuttaminen ja vihreän infrastruktuurin käyttöönotto auttavat kaupunkialueiden viilentämisessä ja luonnonkatastrofien vaikutusten lieventämisessä.

Biodiversiteetin köyhtyminen ja ekosysteemien romahtaminen ovat yksi suurimmista ihmiskuntaa kohtaavista uhkista tulevalla vuosikymmenellä.¹⁴ Ne uhkaavat taloutemme perustaa, ja **toimimatta jättämisen kustannukset** ovat korkeat ja niiden odotetaan

⁵ Hepburn et al. (2020) [Will COVID-19 fiscal recovery packages accelerate or retard progress on climate change?](#), Oxford Smith School of Enterprise and the Environment, Working Paper No. 20-02.

⁶ World Economic Forum (2020), [The Global Risks Report 2020](#).

⁷ Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestö (FAO), 2019 [State of the World's Biodiversity for Food and Agriculture](#).

⁸ IPBES (2019), [Summary for policymakers](#), s. 3, A1.

⁹ IPBES (2019), [Summary for policymakers](#), s. 17–19, B.10–B.14; Euroopan ympäristökeskus (2019) [Euroopan ympäristö – nykytila ja tulevaisuudennäkymät vuonna 2020](#).

¹⁰ WWF (2018), [Living Planet Report - 2018: Aiming Higher](#).

¹¹ IPBES (2019), [Summary for policymakers](#), s. 4, A4.

¹² Ks. edellinen alaviite.

¹³ <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>

¹⁴ World Economic Forum (2020), [The Global Risks Report 2020](#).

edelleen nousevan.¹⁵ Maapallon ekosysteemipalvelujen väheneminen aiheutti vuosina 1997–2011 arviolta 3,5–18,5 biljoonan euron vuotuiset tappiot, jotka johtuivat maapeitteen muuttumisesta, ja maaperän huonontuminen arviolta 5,5–10,5 biljoonan euron vuotuiset tappiot. Biodiversiteetin köyhtyminen vähensi erityisesti satoja ja kalansaaliita ja lisäsi tulvista ja muista katastrofeista aiheutuvia taloudellisia menetyksiä. Samalla menetettiin mahdollisia uusia lääkkeiden raaka-aineita.¹⁶

EU on valmis näyttämään esimerkkiä maailmalle ryhtymällä kunnianhimoisiin toimiin biodiversiteetin häviämisen pysäyttämiseksi ja auttamaan siinä, että biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten 15. konferenssissa saavutetaan yhteisymmärrys ja hyväksyntä vuoden 2020 jälkeistä aikaa koskeville maailmanlaajuisille muutosvoimaisille puitteille. Tämän olisi perustuttava yleistavoitteeseen, jonka mukaan varmistetaan, että vuoteen 2050 mennessä **kaikki maailman ekosysteemit ovat ennallistettuja, selviytymiskykyisiä ja asianmukaisesti suojeltuja**. Maailman olisi sitouduttava nettovoittoperiaatteeseen, jotta luontoa ei kuluteta enemmän kuin mitä se tuottaa. Osana tätä olisi sitouduttava pyrkimään siihen, että lajit eivät kuole sukupuuttoon ihmisen toiminnan vuoksi ainakaan silloin, kun asialle on mahdollista tehdä jotakin.

Tässä strategiassa esitetään, kuinka Eurooppa voi auttaa saavuttamaan nämä tavoitteet. Strategia on virstanpylväs, jolla pyritään kestävän kehityksen toimintaohjelman ”Agenda 2030” ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden mukaisesti varmistamaan, että **Euroopan biodiversiteetti on elpymässä vuoteen 2030 mennessä**, mikä olisi hyödyksi ihmiskunnalle, maapallolle, ilmastolle ja taloudelle. Strategiassa käsitellään viittä tärkeintä luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vauhdittavaa tekijää, esitetään parannettu hallintokehys jäljellä olevien puutteiden korjaamiseksi, varmistetaan EU:n lainsäädännön täysimääräinen täytäntöönpano ja yhdistetään kaikki nykyiset ponnistelut. Tämä strategia on sekä hengessään että toimissaan kunnianhimoinen ja tarjoaa kannustimia. Siinä on huomioitu se, että **luonnon suojeleminen ja ennallistaminen edellyttävät muutakin kuin pelkkää sääntelyä**. Se edellyttää toimia niin kansalaisilta, yrityksiltä, työmarkkinaosapuolilta kuin tutkimus- ja osaamisyhteisöltä sekä vahvoja paikallisen, alueellisen, kansallisen ja Euroopan tason kumppanuuksia. Strategia on yhdenmukainen puheenjohtaja von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissa ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja sitoumusten kanssa.

Se hyväksytään keskellä covid-19-pandemiaa, joten se on myös keskeinen osa EU:n elvytyssuunnitelmaa. On ratkaisevan tärkeää ehkäistä zoonoositapauksia ja kehittää vastustuskykyä niille sekä tarjota välittömästi liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia EU:n talouden palauttamiseksi ennalleen.

Kaikkia uusia aloitteita ja ehdotuksia tuetaan komission paremman sääntelyn välineillä. Julkisten kuulemisten sekä ympäristöön liittyvien, sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten tunnistamisen perusteella laaditut vaikutustenarvioinnit auttavat varmistamaan, että kaikki aloitteet saavuttavat tavoitteensa mahdollisimman tehokkaasti ja mahdollisimman vähän rasitteita aiheuttavalla tavalla noudattaen ns. vihreää valaa, jonka mukaan ei aiheuteta haittaa.

¹⁵ Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) (2019), [Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action](#).

¹⁶ Ks. edellinen alaviite.

2. LUONNON SUOJELU JA ENNALLISTAMINEN EUROOPAN UNIONISSA

EU:ssa on käytössä oikeudelliset kehykset, strategiat ja toimintasuunnitelmat luonnon suojelemiseksi ja luontotyyppien ja lajien ennallistamiseksi. Suojelu on kuitenkin ollut puutteellista, ennallistaminen pienimuotoista ja lainsäädännön täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta riittämätöntä.¹⁷

Jotta biodiversiteetti saataisiin elpymään vuoteen 2030 mennessä, luonnon suojelua ja ennallistamista on tehostettava. Tämä olisi toteutettava kehittämällä ja **laajentamalla suojelualueiden verkostoa** ja laatimalla kunnianhimoinen **EU:n luonnon ennallistamissuunnitelma**.

2.1. Yhtenäinen suojelualueiden verkosto

Biodiversiteetin säilyttäminen onnistuu parhaiten suojelualueilla. Nykyinen oikeudellisesti suojeltujen alueiden verkosto, mukaan lukien tiukan suojelun piiriin kuuluvat alueet, ei kuitenkaan ole riittävän laaja biodiversiteetin turvaamiseksi. On näyttöä siitä, että biologista monimuotoisuutta koskevassa yleissopimuksessa määritellyt tavoitteet eivät ole riittäviä luonnon suojelemiseksi ja palauttamiseksi ennalleen.¹⁸ Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan maailmanlaajuisia toimia ja EU:n itsensä on tehtävä enemmän ja saatava aikaan parempia tuloksia luonnon hyväksi ja rakennettava aidosti **yhtenäinen Euroopan laajuinen luontoverkosto**.

Suojelualueiden laajentaminen on myös taloudellinen välttämättömyys. Meriekosysteemejä koskevissa tutkimuksissa on arvioitu, että jokainen suojeltuihin merialueisiin sijoitettu euro tuottaisi vähintään 3 euron tuoton.¹⁹ Vastaavasti luonnonsuojeludirektiivien toimivuustarkastus²⁰ osoitti, että Natura 2000 -verkoston hyödyt vastaavat 200–300:aa miljardia euroa vuodessa. Verkoston investointitarpeiden odotetaan vaikuttavan myönteisesti jopa 500 000 uuden työpaikan luomiseen.²¹

Jotta voimme parantaa ympäristöä ja taloutta sekä tukea EU:n toipumista covid-19-kriisistä, on suojeltava suurempia luontoalueita. Tässä hengessä **vähintään 30 prosenttia maa-alueista ja 30 prosenttia merialueista olisi suojeltava EU:ssa**. Tämä tarkoittaa vähintään 4 prosentin lisäystä maa-alueiden ja 19 prosentin lisäystä merialueiden osalta nykyiseen verrattuna.²² Tämä tavoite on täysin linjassa sen kanssa, mitä

¹⁷ Väliarviointi luonnon monimuotoisuutta koskevasta EU:n strategiasta vuoteen 2020 (COM(2015) 478) ja (SWD(2015) 187); EU:n luonnonsuojeludirektiivien (lintu- ja luontodirektiivit) toimivuustarkastus (SWD(2016) 472); EU:n vesilainsäädännön toimivuustarkastus (SWD(2019) 439).

¹⁸ Maailmanlaajuisen [Aichin biodiversiteettitavoitteiden](#) mukaan suojelualueiden olisi katettava 17 prosenttia maa-alueista ja 10 prosenttia merialueista, kun taas tieteellisten tutkimusten mukaan vastaavat luvut ovat 30–70 prosenttia. Ks. esim. [IPBES 2019](#).

¹⁹ Brander et al. (2015), [The benefits to people of expanding Marine Protected Areas](#).

²⁰ [EU:n luonnonsuojeludirektiivien toimivuustarkastus](#) (SWD(2016) 472).

²¹ Jäsenvaltioiden toimintajärjestystä koskevat puitteet vuodelle 2020; Mutafoglu et al. (2017), [Natura 2000 and Jobs: Scoping Study](#).

²² Viimeisimmät EU-27:n tilastot ([Kansallisesti nimettyjen suojelualueiden eurooppalainen tietokanta](#)) vuodelta 2019 ja [Natura 2000 -tietokokonaisuus ”end 2018”](#). Tällä hetkellä 26 prosenttia EU:n maa-alueista on jo suojeltu: 18 prosenttia kuuluu Natura 2000 -verkostoon ja 8 prosenttia kansallisten järjestelmien piiriin. EU:n meristä 11 prosenttia on suojeltu: 8 prosenttia kuuluu Natura 2000 -verkostoon ja 3 prosenttia kansallisen lisäsuojelun piiriin. Huom. Merituulivoimahankkeet tulevat mahdollisiksi, jos ne ovat asiaa koskevan ympäristö- ja luonnonsuojelulainsäädännön mukaisia.

maailmanlaajuisessa biodiversiteettikehyksessä vuoden 2020 jälkeiselle ajalle (ks. 4 kohta) ehdotetaan²³.

Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota alueisiin, joilla on erittäin suuri biodiversiteettiarvo tai -potentiaali. Ne ovat kaikkien alttiimpia ilmastonmuutoksen vaikutuksille, ja niihin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota tiukan suojelun muodossa.²⁴ Nykyään vain 3 prosenttia maa-alueista ja alle prosentti merialueista kuuluu tiukan suojelun piiriin EU:ssa. Näiden alueiden suojelua on parannettava. Tässä hengessä vähintään kolmasosan suojelualueista – **10 prosenttia EU:n maa-alueista ja 10 prosenttia EU:n merialueista – olisi kuuluttava tiukan suojelun piiriin.** Tämä on myös ehdotetun maailmanlaajuisen tavoitteen mukaista.

Osana tätä tiukkaa suojelua on ratkaisevan tärkeää määritellä, kartoittaa, valvoa ja **suojella tiukasti kaikkia EU:n jäljellä olevia iki- ja aarniometsiä**²⁵. On myös tärkeää edistää samoja toimia maailmanlaajuisesti ja varmistaa, että EU:n toimet eivät johda metsäkatoon muualla maailmassa. Iki- ja aarniometsät ovat rikkaimmat metsäekosysteemit, jotka poistavat hiiltä ilmakehästä ja varastoivat samalla merkittäviä hiilivarantoja. Muita merkittäviä hiilipitoisia ekosysteemejä, kuten turvemaita, niittyjä, kosteikkoja, mangrovemetsiä ja meriruohoalueita, olisi myös suojeltava tiukasti ottaen huomioon ennustetut muutokset kasvillisuusalueilla.

Jäsenvaltiot vastaavat lisäsuojelualueiden ja tiukan suojelun lisäalueiden nimeämisestä.²⁶ Alueiden nimeämisen olisi joko kasvatettava Natura 2000 -verkostoa tai kansallisten suojelujärjestelmien piiriin kuuluvien alueiden määrää. Kaikilla suojelualueilla on oltava selkeästi määritellyt suojelutavoitteet ja -toimenpiteet. Komissio esittää vuonna 2020 yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan ympäristökeskuksen kanssa kriteerit ja ohjeet lisäalueiden määrittämistä ja nimeämistä varten, mukaan lukien tiukan suojelun määritelmä, ja asianmukaista hoitosuunnitelmaa varten. Ohjeissa ilmoitetaan myös, miten muut tehokkaat alueperusteiset suojelutoimenpiteet ja kaupunkien viherryttäminen voisivat edistää tavoitteiden saavuttamista.

Edellä mainitut tavoitteet koskevat koko EU:ta. Ne on mahdollista kohdentaa edelleen EU:n luonnonmaantieteellisten alueiden ja merialueiden mukaan tai paikallisella tasolla. **Kunkin jäsenvaltion on tehtävä oma osuutensa**, joka määritetään objektiivisten ekologisten kriteerien perusteella ottaen huomioon, että biodiversiteetin määrä ja laatu vaihtelevat eri maissa. Erityistä huomiota kiinnitetään trooppisten ja subtrooppisten meri- ja maaekosysteemien suojeluun ja ennallistamiseen EU:n syrjäisimmillä alueilla, koska niiden biodiversiteettiarvo on poikkeuksellisen suuri.

Jotta Euroopan laajuinen luontoverkosto olisi aidosti yhdenmukainen ja sietokykyinen, on lisäksi tärkeää perustaa **ekologisia käytäviä**, joilla ehkäistään geneettistä eristyneisyyttä, helpotetaan lajien muuttoliikettä sekä ylläpidetään ja kehitetään terveitä ekosysteemejä. Tässä yhteydessä olisi edistettävä ja tuettava investointeja vihreään ja

²³ Vuoden 2020 jälkeistä aikaa koskevan maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen ensimmäinen luonnos (CBD/WG2020/2/3), saatavilla osoitteessa <https://www.cbd.int/conferences/post2020/wg2020-02/documents>.

²⁴ Tiukalla suojelulla ei välttämättä tarkoiteta sitä, että ihmisillä ei ole pääsyä tiukan suojelun alueille, vaan sillä pyritään siihen, ettei alueen luonnollisia prosesseja juurikaan häiritä, jotta kunnioitetaan sen ekologisia tarpeita.

²⁵ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>

²⁶ Lisäalueiden nimeäminen osaksi Natura 2000 -verkostoa toteutetaan tarvittaessa EU:n rahastojen tuella ja täytäntöönpanon valvontaa hyödyntämällä.

siniseen infrastruktuuriin²⁷ ja jäsenvaltioiden väliseen rajat ylittävään yhteistyöhön, myös Euroopan alueellisen yhteistyön kautta.

Komissio pyrkii sopimaan lisäalueiden nimeämistä koskevista kriteereistä ja ohjeista jäsenvaltioiden kanssa vuoden 2021 loppuun mennessä. Jäsenvaltioiden on vuoden 2023 loppuun mennessä osoitettava edistyneensä merkittävästi uusien suojelualueiden lainmukaisessa nimeämisessä ja ekologisten käytävien integroimisessa. Tämän perusteella komissio arvioi vuoteen 2024 mennessä, onko EU saavuttamassa vuoden 2030 tavoitteensa vai tarvitaanko vahvempia toimia, kuten EU:n lainsäädäntöä.

EU:n merentakaisilla mailla ja alueilla on merkittäviä biodiversiteettikeskittymiä, jotka eivät kuulu EU:n ympäristösääntöjen piiriin. Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita harkitsemaan, voitaisiinko edistää samanlaisten tai vastaavien sääntöjen käyttöönottoa merentakaisilla mailla ja alueilla.

Luonnonsuojelun päätavoitteet, joihin pyritään vuoteen 2030 mennessä

1. Oikeudellisen suojelun piirissä on vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 prosenttia EU:n merialueista, ja ekologiset käytävät on integroitu osaksi Euroopan laajuista luontoverkoston.
2. Tiukan suojelun piirissä on vähintään kolmannes EU:n suojelualueista, mukaan lukien kaikki jäljellä olevat EU:n iki- ja aarniometsät.
3. Suojelualueita hoidetaan tehokkaasti ja käytössä on selkeästi määritellyt suojelutavoitteet ja -toimenpiteet, joiden toteutumista seurataan asianmukaisesti.

2.2. EU:n luonnon ennallistamista koskeva suunnitelma: ekosysteemien ennallistaminen maalla ja merellä

Luonnon suojeleminen ei riitä palauttamaan luontoa takaisin osaksi elämäämme. Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi koko maailman on omaksuttava kunnianhimoisempi suhtautuminen luonnon ennallistamiseen. EU näyttää tietä **uuden luonnon ennallistamista koskevan EU:n suunnitelman avulla**.

Suunnitelma auttaa parantamaan nykyisten ja uusien suojelualueiden hyvinvointia ja tukee luonnon palautumista monipuoliseksi ja selviytymiskykyiseksi kaikissa maisemapiirteissä ja ekosysteemeissä. Tämä tarkoittaa luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvien paineiden vähentämistä ja sen varmistamista, että ekosysteemien käyttö on kaikilta osiltaan kestävä. Suunnitelmalla myös tuetaan luonnon elpymistä, rajoitetaan maaperän sulkemista ja kaupunkirakenteen hajautumista sekä saastumisen ja haitallisten vieraslajien torjuntaa. Sen avulla luodaan työpaikkoja, sovitetaan taloudellinen toiminta yhteen luonnon kasvun kanssa ja autetaan varmistamaan luonnonpääoman pitkän aikavälin tuottavuus ja arvo.

2.2.1. Luonnon ennallistamista koskevan EU:n oikeudellisen kehyksen vahvistaminen

EU:n lainsäädännössä edellytetään jo nyt jäsenvaltioilta tietynasteista luonnon ennallistamista.²⁸ **Täytäntöönpanossa ja sääntelyssä on kuitenkin merkittäviä**

²⁷ [Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure](#) (SWD(2019) 193).

puutteita, jotka haittaavat edistymistä. Jäsenvaltioilta ei esimerkiksi edellytetä biodiversiteetin ennallistamissuunnitelmien laatimista. Tavoitteet eivät aina ole selkeitä tai sitovia eikä niille ole olemassa aikataulua, ja ekosysteemien ennallistamista tai kestäväää käyttöä koskevia määritelmiä tai kriteerejä ei ole olemassa. Ei myöskään ole olemassa vaatimusta, joka edellyttäisi ekosysteemipalvelujen, terveyden tai ennallistamistoimien kattavaa kartoitusta, seurantaa tai arviointia. Näitä ongelmia pahentavat täytäntöönpanon puutteet, jotka estävät nykyisen lainsäädännön tavoitteiden saavuttamisen.²⁹ Vahvemmalle täytäntöönpanotuelle ja täytäntöönpanon valvonnalle on tarvetta. Sen varmistamiseksi, että luonnon ennallistaminen niin maalla kuin merellä saadaan hyvään vauhtiin ja että se lisäisi EU:n selviytymiskykyä ja edistäisi ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista keskeisenä luontoon perustuvana ratkaisuna, tässä strategiassa ehdotetaan kahta toimintalinjaa:

- Ensinnäkin komissio esittää vaikutustenarvioinnin perusteella ehdotuksen oikeudellisesti sitoviksi **EU:n luonnon ennallistamistavoitteiksi** vuonna 2021. Tavoitteena on palauttaa ennalleen rappeutuneet ekosysteemit, erityisesti ne, joihin liittyy suurin potentiaali ottaa talteen ja varastoida hiiltä sekä ehkäistä ja vähentää luonnonkatastrofien vaikutuksia. Ehdotuksessa määritetään edellytykset tavoitteiden saavuttamiselle sekä tehokkaimmat toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Vaikutustenarvioinnissa tarkastellaan myös mahdollisuutta ottaa käyttöön EU:n laajuiset menetelmät ekosysteemien hyvän tilan kartoittamiseksi, arvioimiseksi ja saavuttamiseksi, jotta ne voivat tuottaa hyötyjä, kuten ilmastosääntely, vesisääntely, maaperän terveys, pölytys ja katastrofien ehkäiseminen ja niiltä suojeleminen.
- Tässä yhteydessä komissio pyytää jäsenvaltioita nostamaan voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanoastetta selkeiden määräaikojen puitteissa ja antaa jäsenvaltioille tukea tätä varten. Se pyytää erityisesti jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikkien suojeltujen luontotyyppien ja lajien **suojeleminen kehityssuuntaukset ja suojeleminen tila eivät heikkene** vuoteen 2030 mennessä.³⁰ Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että vähintään 30 prosenttia lajeista ja luontotyypeistä, joiden tila ei ole tällä hetkellä suotuisa, kuuluu tuolloin tähän luokkaan tai että niiden kehityssuuntaus on erittäin myönteinen. Komissio ja Euroopan ympäristökeskus antavat jäsenvaltioille vuonna 2020 ohjeita siitä, miten lajit ja luontotyytit valitaan ja asetetaan tärkeysjärjestykseen.

2.2.2. Luonto takaisin maatalousmaille

Viljelijöillä on keskeinen rooli luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Ne kokevat ensimmäisenä biodiversiteetin köyhtymisen seuraukset, mutta samalla he ovat myös ensimmäisiä, jotka hyötyvät biodiversiteetin palautumisesta. Luonnon monimuotoisuus mahdollistaa sen, että viljelijät voivat tarjota **turvallisia, kestäviä, ravitsevia ja kohtuuhintaisia elintarvikkeita**, joista he puolestaan saavat tuloja, joita he tarvitsevat menestyäkseen ja kehittyäkseen. Eurooppalaiset viljelijät ovat olennainen osa EU:n

²⁸ Erityisesti EU:n [lintudirektiivi](#) (2009/147/EY), [luontotyyppidirektiivi](#) (92/43/ETY), [vesipuitetdirektiivi](#) (2000/60/EY), [tulvadirektiivi](#) (2007/60/EY) ja [meristrategiapuitetdirektiivi](#) (2008/56/EY).

²⁹ Ks. [EU:n luonnonsuojeludirektiivien toimivuustarkastus](#) (SWD(2016) 472) ja [EU:n vesilainsäädännön toimivuustarkastus](#) (SWD(2019) 439). Ks. myös 3.2 kohta.

³⁰ Luonnonsuojeludirektiiveissä luetellut luontotyytit ja lajit.

tulevaisuutta, ja niiden on jatkossakin oltava tärkeässä roolissa monien yhteisöjen sosiaalisena ja taloudellisena keskuksena eri puolilla unionia.

Tietyt maatalouskäytännöt ovat kuitenkin keskeinen tekijä luonnon monimuotoisuuden vähenemisessä. Siksi on tärkeää tehdä yhteistyötä viljelijöiden kanssa, jotta voidaan **tukea ja kannustimin rohkaista heitä siirtymään täysin kestäviin käytäntöihin**. Maatalouden ekosysteemien tilan ja monimuotoisuuden parantaminen kehittää alan kysyä sietää ilmastonmuutosta, ympäristöriskejä ja sosioekonomisia häiriöitä ja luo samalla uusia työpaikkoja muun muassa luonnonmukaisen maatalouden, maaseutumatkailun ja virkistystoiminnan aloilla.

Jotta tuetaan sekä luonnon että maatalouden pitkän aikavälin kestävyyttä, tämä strategia toimii rinnakkain uuden **Pelloilta pöytään -strategian** ja **uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP)** kanssa muun muassa edistämällä ekojärjestelmiä ja tulosperusteisia maksujärjestelmiä. Biodiversiteettistrategian ja Pelloilta pöytään -strategian täytäntöönpanon yhteydessä komissio seuraa tiiviisti elintarviketurvan ja viljelijöiden tulojen kehittymistä. Komissio varmistaa, että yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmia arvioidaan tiukkojen ilmasto- ja ympäristökriteerien perusteella ja että jäsenvaltiot asettavat selkeät kansalliset arvot tässä strategiassa sekä Pelloilta pöytään -strategiassa asetetuille asiaan liittyville tavoitteille. Suunnitelmien avulla olisi saatava aikaan kestäviä käytäntöjä, jollaisia ovat muun muassa täsmäviljely, luonnonmukainen viljely, agroekologia, peltometsätalous, matalatehoinen pysyvä nurmi sekä tiukemmat eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset.

Viljelysmaiden linnut ja hyönteiset, erityisesti pölyttäjät, ovat maatalouden ekosysteemien terveyden keskeisiä indikaattoreita ja olennaisen tärkeitä maataloustuotannolle ja elintarviketurvalle. Niiden määrän hälyttävä pieneneminen on pysäytettävä. Kuten Pelloilta pöytään -strategiassa todetaan, komissio ryhtyy toimiin vähentääkseen **kemiallisten torjunta-aineiden kokonaiskäyttöä ja niistä aiheutuvia riskejä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä** ja tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttöä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tätä on tuettava panemalla täysimääräisesti täytäntöön EU:n pölyttäjiä koskeva aloite³¹. Komissio tarkastelee aloitetta uudelleen vuoden 2020 loppuun mennessä ja ehdottaa tarvittaessa lisätoimenpiteitä. Jotta luonnonvaraisille eläimille, kasveille, pölyttäjille ja luonnollisille tuholaisien säätelijöille olisi tilaa, on kiireellisesti saatava takaisin **vähintään 10 prosenttia maatalousmaasta, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä**. Monimuotoisia maisemapiirteisiin kuuluu muun muassa suojakaistoja, vuoroviljelyyn kuuluvaa ja kuulumatonta kesantomaata, pensasaitoja, tuottamattomia puita, pengerseiniä ja lammikoita. Ne edistävät hiilen sitomista, ehkäisevät maaperän eroosiota ja köyhtymistä, suodattavat ilmaa ja vettä ja helpottavat ilmastonmuutokseen sopeutumista. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden lisääntyminen johtaa usein maataloustuotannon kasvuun. Jäsenvaltioiden on muunnettava EU:n 10 prosentin tavoite pienemmän alueellisen mittakaavan mukaiseksi, jotta voidaan varmistaa luontotyyppien kytkeytyneisyys, erityisesti YMP:n välineiden ja YMP:n strategiasuunnitelmien avulla Pelloilta pöytään -strategian mukaisesti ja panemalla täytäntöön luontodirektiivi. Edistymistä tavoitteen saavuttamisessa tarkastellaan säännöllisesti, ja tavoitetta mukautetaan tarvittaessa luonnon monimuotoisuuteen, elintarviketurvaan ja viljelijöiden kilpailukykyyn kohdistuvien kohtuuttomien vaikutusten lieventämiseksi.

³¹ [Pölyttäjiä koskeva EU:n aloite](#) (COM(2018) 395).

Agroekologian avulla voidaan tuottaa terveellistä ruokaa ja säilyttää samalla tuottavuus, lisätä maaperän hedelmällisyyttä ja biodiversiteettiä sekä pienentää elintarviketuotannon jalanjälkeä. Erityisesti luonnonmukaiseen maatalouteen liittyy suurta potentiaalia niin maanviljelijöiden kuin kuluttajien näkökulmasta. Ala luo työpaikkoja ja houkuttelee nuoria viljelijöitä. Luomuviljely myös tarjoaa 10–20 prosenttia enemmän työpaikkoja hehtaaria kohti kuin perinteiset tilat ja luo lisäarvoa maataloustuotteille.³² Jotta tätä potentiaalia voitaisiin hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, vuoteen 2030 mennessä vähintään **25 prosentin EU:n maatalousmaasta on oltava luonnonmukaisesti viljeltyä**. YMP:n toimenpiteiden lisäksi komissio esittää luonnonmukaista maataloutta koskevan toimintasuunnitelman, joka auttaa jäsenvaltioita lisäämään luonnonmukaisten tuotteiden tarjontaa ja kysyntää. Sillä lisätään myös kuluttajien luottamusta kampanjoimalla ja tekemällä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja. Tässä strategiassa ja Pelloilta pöytään -strategiassa vahvistettujen EU:n laajuisten agroekologisten tavoitteiden täytäntöönpanossa otetaan huomioon erot jäsenvaltioiden lähtökohdissa ja jo saavutetuissa edistysaskeleissa.

Peltometsätalouden tukitoimenpiteiden käyttöönottoa maaseudun kehittämisen yhteydessä olisi lisättävä, koska peltometsätaloudella on hyvät mahdollisuudet tuottaa moninkertaisia hyötyjä luonnon monimuotoisuudelle, ihmisille ja ilmastolle.

Myös **geneettisen monimuotoisuuden** väheneminen on saatava pysäytettyä esimerkiksi tekemällä perinteisten viljelykasvien ja lajikkeiden käytöstä helpompaa. Tästä olisi myös terveyshyötyjä monipuolisemman ja ravitsevamman ruokavalion kautta. Komissio harkitsee perinteisten viljelykasvilajikkeiden kaupan pitämistä koskevien sääntöjen tarkistamista niiden säilyttämisen ja kestäväen käytön edistämiseksi. Komissio toteuttaa myös toimenpiteitä, joilla helpotetaan siemenlajikkeiden rekisteröintiä, myös luonnonmukaisessa viljelyssä, ja varmistetaan perinteisten ja paikallisesti mukautettujen lajikkeiden helpompi markkinoille pääsy.

2.2.3. Maan ottaminen infrastruktuurin käyttöön ja maaperän ekosysteemien ennallistaminen – toimet

Maaperä on yksi monimutkaisimmista ekosysteemeistä. Se on oma elinympäristönsä, jossa asuu uskomattoman monimuotoisia organismeja, jotka säätelevät ja hallitsevat keskeisiä ekosysteemipalveluja, kuten maaperän hedelmällisyyttä, ravinnekiertoa ja ilmastosääntelyä. **Maaperä on erittäin tärkeä uusiutumaton luonnonvara**, joka on elintärkeä ihmisten ja talouden terveydelle sekä elintarvikkeiden ja uusien lääkkeiden tuotannolle.

Maaperän huonontumisella on huomattavia vaikutuksia ympäristöön ja talouteen EU:ssa. Huono maanhoito, kuten metsäkato, liiallinen laiduntaminen, kestäättömät maa- ja metsätaloustäytäntöt, rakennustoiminta ja maaperän sulkeminen, ovat tärkeimpiä syitä tähän tilanteeseen.³³ Vaikka maaperän sulkeminen rakentamisella on viime aikoina hidastunut, hedelmällistä maata otetaan yhä edelleen infrastruktuurin ja asutuksen käyttöön.³⁴ Ilmastomuutoksen myötä maaperän eroosion ja maaperän orgaanisen hiilen

³² OECD (2016), [Farm Management Practices to Foster Green Growth](#).

³³ Euroopan ympäristökeskus (2019), [EEA Signals 2019: Land and Soil in Europe](#).

³⁴ Euroopan ympäristökeskus ja Sveitsin ympäristövirasto (FOEN) (2016), [Urban sprawl in Europe](#).

vähentämisen vaikutukset tulevat yhä ilmeisemmiksi. Myös aavikoituminen on kasvava uhka EU:ssa.³⁵

Sen vuoksi on olennaista tehostaa toimia, joilla **suojelemaan maaperän hedelmällisyyttä, vähennetään maaperän eroosiota ja lisätään maaperän orgaanista ainesta**. Tämä olisi tehtävä ottamalla käyttöön kestäviä maaperän hoitokäytäntöjä, myös osana yhteistä maatalouspolitiikkaa. Mittavaa edistymistä olisi tapahduttava myös pilaantuneen maa-aineksen tunnistamisessa, huonontuneen maaperän ennallistamisessa, niiden hyvän ekologisen tilan edellytysten määrittelyssä, ennallistamistavoitteiden käyttöönotossa ja maaperän laadun seurannan parantamisessa.

Komissio päivittää **maaperää koskevan EU:n teemakohtaisen strategian**³⁶ vuonna 2021, jotta näitä kysymyksiä voidaan käsitellä kokonaisvaltaisesti ja auttaa täyttämään maaperän huonontumisen nollassa koskevat EU:n ja kansainväliset sitoumukset. Näitä kysymyksiä tarkastellaan myös **ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävässä saasteettomuustoimintasuunnitelmassa**, joka komission on tarkoitus hyväksyä vuonna 2021. Maaperän sulkemista ja saastuneiden ympäristövaurioalueiden kunnostamista käsitellään tulevassa rakennettua ympäristöä koskevassa strategiassa. Euroopan horisontti-ohjelman³⁷ puitteissa toteutettavalla **maaperän terveyteen ja elintarvikkeisiin liittyvällä toiminta-alueella** pyritään kehittämään ratkaisuja maaperän terveyden ja toimintojen palauttamiseksi.

2.2.4. Metsien määrän lisääminen ja niiden terveyden ja sietokyvyn parantaminen

Metsät ovat erittäin tärkeitä luonnon monimuotoisuuden, ilmaston ja veden sääntelyn sekä elintarvikkeiden, lääkkeiden ja raaka-aineiden tarjonnan, hiilen sitomisen ja varastoinnin, maaperän stabiloinnin sekä ilman ja veden puhdistamisen kannalta. Metsät ovat myös ihanteellisia kohteita virkistyskäyttöön ja luonnosta oppimiseen. Metsänhoitajilla on keskeinen rooli kestävänsä metsänhoidon varmistamisessa sekä metsien biodiversiteetin palauttamisessa ja ylläpitämisessä.

Sen lisäksi, että EU:n on suojeltava tiukasti kaikkia EU:ssa jäljellä olevia iki- ja aarniometsiä, **EU:n on panostettava metsien määrään, laatuun ja selviytymiskykyyn** erityisesti tulipaloja, kuivuutta, tuhoajia ja muita uhkia vastaan, jotka todennäköisesti lisääntyvät ilmastonmuutoksen myötä. Kaikki metsät on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta ne voivat säilyttää sekä luonnon monimuotoisuuden että ilmaston kannalta tärkeät tehtävänsä. Selviytymiskykyisemmällä metsillä voidaan tukea kestävämpää taloutta. Niillä on myös tärkeä rooli raaka-aineiden, tuotteiden ja palvelujen tuottamisessa, mikä on keskeistä kiertotalouden kannalta.

Tätä varten komissio tekee vuonna 2021 ehdotuksen **EU:n metsästrategiaksi**, joka vastaa laajempia luonnon monimuotoisuutta ja ilmastoneutraaliutta koskevia EU:n tavoitteita. Siihen sisältyy etenemissuunnitelma **vähintään 3 miljardin puun istuttamiseksi EU:ssa vuoteen 2030 mennessä** täysin ekologisia periaatteita noudattaen. Tämä luo merkittäviä työmahdollisuuksia, jotka liittyvät siementen keräämiseen ja kasvattamiseen, taimien istutukseen ja niiden kehittymisen

³⁵ Euroopan tilintarkastustuomioistuin (2018), [Combating desertification in the EU: a growing threat in need of more action](#), erityiskertomus nro 33/2018.

³⁶ [Maaperän suojelemaan koskeva teemakohtainen strategia](#) (COM(2006) 231).

³⁷ Horisontti Eurooppa-ohjelman toiminta-alue [maaperän terveys ja elintarvikkeet](#).

varmistamiseen. Puiden istutus on erityisen hyödyllistä kaupungeissa, kun taas maaseudulla se voi toimia hyvin yhdessä peltometsäviljelyn ja maisemapiirteiden kanssa. Se myös lisää hiilen sitomista. Samaan aikaan komissio jatkaa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että EU:lla on riittävät valmiudet ehkäistä ja reagoida suuriin metsäpaloihin, jotka voivat vahingoittaa merkittävästi metsien biodiversiteettiä.

Metsitystä, uudelleenmetsitystä ja puiden istutusta edistetään luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien ennallistamisen tukemiseksi myös yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmilla ja koheesio- ja aluekehitysrahastojen avulla. Myös uusi **Euroopan kaupunkien viherryttämisfoorumi**³⁸ tukee puiden istutusta kaupunkeihin muun muassa Life-ohjelman puitteissa.

Hoitosuunnitelmien kattamiin metsäalueisiin olisi kuuluttava kaikki hoidetut julkiset metsät ja yksityisiä metsiä enenevässä määrin, ja biodiversiteettiä edistäviä käytäntöjä, kuten close-to-nature-metsänhoitoa, olisi jatkettava ja kehitettävä edelleen. Tämän tueksi komissio laatii biodiversiteettiä tukevaa metsittämistä ja uudelleenmetsittämistä sekä close-to-nature-metsänhoitokäytäntöjä koskevia suuntaviivoja. Ne laaditaan samanaikaisesti EU:n uuden metsästrategian kanssa.

Saadakseen paremman kuvan Euroopan metsien terveydestä komissio tekee yhteistyötä muiden tietojen tarjoajien kanssa kehittääkseen edelleen **Euroopan metsätietojärjestelmää**. Tällä tavalla autetaan laatimaan ajantasaisia arvioita Euroopan metsien tilasta ja kytkemään toisiinsa kaikki EU:n metsätietojen verkkoalustat. Myös tämä esitetään osana EU:n metsästrategiaa. / Tarkempia tietoja annetaan EU:n metsästrategiassa.

2.2.5. Kaikkia osapuolia hyödyttävät energiantuotantoratkaisut

Energiajärjestelmän irtautuminen hiilestä on ratkaisevan tärkeää ilmastoneutraaliuden sekä covid-19-kriisistä toipumisen ja pitkän aikavälin vaurauden kannalta EU:ssa. Kestävämmät uusiutuvat energialähteet ovat keskeisiä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjunnassa. EU:ssa ensisijaisia ratkaisuja ovat muun muassa valtamerienergia, merituulivoima, joka mahdollistaa myös kalakantojen elvyttämisen, ja aurinkopaneelit, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden kannalta hyödyllisen kasvipeitteen muodostumista maaperällä, sekä kestävä bioenergia.

Tiettyjen bioenergialähteiden lisääntyvästä käytöstä aiheutuvien ilmasto- ja ympäristöriskien lieventämiseksi tarkistettuun uusiutuvaa energiaa koskevaan direktiiviin³⁹ sisältyy tiukennettuja kestävyyskriteerejä. Sillä edistetään myös siirtymistä kehittyneisiin biopolttoaineisiin, jotka perustuvat jäämiin sekä jätteisiin, joita ei voida käyttää uudelleen tai kierrättää. Tätä lähestymistapaa olisi jatkettava kaikkien bioenergian muotojen osalta. Kokonaisten puiden ja ravinto- ja rehukasvien käyttö energiantuotannossa – riippumatta siitä, onko ne tuotettu EU:ssa vai ei – olisi minimoitava.

Jotta mahdollisia ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä riskejä voidaan ymmärtää ja seurata paremmin, komissio arvioi **biomassan tarjontaa ja kysyntää**

³⁸ Ks. kohta 2.2.8.

³⁹ [Direktiivi 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä.](#)

EU:ssa ja maailmanlaajuisesti sekä niihin liittyviä kestävyysnäkökohtia.⁴⁰ Komissio aikoo julkaista tämän metsäbiomassan käyttöä energiantuotannossa koskevan työn tulokset vuoden 2020 loppuun mennessä osana metsien ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevaa suurempaa pyrkimystään. Näin saadaan tietoa, jota voidaan käyttää komission päätöksenteossa sekä soveltuvien osin uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin, päästökauppajärjestelmän ja maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF) vuonna 2021 annettavan asetuksen tavoitetaso uudelleentarkastelussa ja tarkistamisessa.

Uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin mukaisesti komissio laatii vuonna 2021 myös toimintaohjeet **uusista kestävyyskriteereistä, jotka koskevat energiantuotantoon käytettävää metsäbiomassaa**.⁴¹ Lisäksi komissio tarkastelee vuonna 2021 uudelleen sellaisia biopolttoaineita koskevaa dataa, joihin liittyy suuri epäsuoran maankäytön muutoksen riski, ja vahvistaa kehityspolun niiden asteittaiseksi poistamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteena on varmistaa, että bioenergiaa koskeva EU:n sääntelykehys vastaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetettuja kunnianhimoisempia tavoitteita.

2.2.6. Meriekosysteemien ympäristön hyvän tilan palauttaminen

Merten ekosysteemien ennallistaminen ja asianmukainen suojelu tuo merkittäviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä rannikkoyhteisöille ja koko EU:lle. Tehokkaampien toimien tarve on sitäkin suurempi, kun ilmaston lämpeneminen pahentaa merkittävästi meri- ja rannikkoekosysteemien biodiversiteetin vähenemistä.⁴²

Ympäristön hyvän tilan saavuttaminen meriekosysteemien osalta, myös tiukasti suojeltujen alueiden kautta, edellyttää hiilipitoisten ekosysteemien sekä kalojen tärkeiden kutu- ja kasvualueiden ennallistamista. Osa merien nykyisistä käyttötavoista vaarantaa elintarviketurvan, kalastajien toimeentulon ja kalojen ja äyriäisten tuotantoalan. **Merten luonnonvarojen on käytettävä kestäväällä tavalla, ja laittomille käytännöille on oltava nollatoleranssi.** Tältä osin EU:n yhteisen kalastuspolitiikan, meristrategiapuitedirektiivin sekä lintu- ja luontodirektiivien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää.

Ekosysteemilähtöisen lähestymistavan soveltaminen osana EU:n lainsäädäntöä⁴³ vähentää kalastuksen, pyynnin ja muun ihmisen toiminnan haitallisia vaikutuksia erityisesti herkkiin lajeihin ja merenpohjan elinympäristöihin. Tämän tukemiseksi **kansallisten merten aluesuunnitelmien**, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava vuonna 2021, olisi katettava kaikki merenkulun alat ja toiminnot sekä aluekohtaiset suojelutoimenpiteet.⁴⁴ Lisäksi komissio aikoo vuoteen 2021 mennessä tehdä ehdotuksen **uudesta toimintasuunnitelmasta kalavarojen säilyttämiseksi ja meriekosysteemien suojelemiseksi**. Tarvittaessa otetaan käyttöön toimenpiteitä sellaisten pyydysten käytön rajoittamiseksi, joista on eniten haittaa biodiversiteetille, mukaan lukien merenpohjassa.

⁴⁰ [JRC Biomass Assessment Study](#).

⁴¹ Uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa koskevan direktiivin 2018/2001 29 artikla.

⁴² Ks. esim. hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) erityisraportti vuodelta (2019), [Special Report on the Ocean and the Cryosphere in a Changing Climate](#).

⁴³ Yhteinen kalastuspolitiikka, [meristrategiapuitedirektiivi](#) (2008/56/EY) ja [merten aluesuunnitteludirektiivi](#) (2014/89/EU).

⁴⁴ Komissio laatii viimeistään maaliskuussa 2022 merten aluesuunnittelusta annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen, jossa käsitellään myös ekosysteemilähtöisen lähestymistavan soveltamista.

Siinä tarkastellaan myös sitä, miten pohjan kanssa kosketuksiin joutuvien pyydysten käyttö voidaan sovittaa yhteen biodiversiteettitavoitteiden kanssa, ottaen huomioon, että ne ovat tällä hetkellä käytössä olevista pyydyksistä kaikkien haitallisimpia. Tämä on tehtävä kaikkien kannalta oikeudenmukaisella tavalla. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta voidaan myös odottaa tukea siirtymiselle valikoivampiin ja vähemmän vahingollisiin kalastusmenetelmiin.

Terveet kalakannat ovat avainasemassa siinä, että varmistetaan kalastajien toimeentulo pitkällä aikavälillä sekä valtamertemme hyvinvointi ja biodiversiteetti. Tämän vuoksi on entistäkin tärkeämpää pitää kalastuskuolevuus **kestävän enimmäistuoton tasolla** tai sen alapuolella. Tämä auttaa saavuttamaan suotuisan ikä- ja kokojakauman kalakantojen osalta.

Sellaisten lajien sivusaaliista, jotka ovat vaarassa kuolla sukupuuttoon, on päästävä kokonaan eroon tai niitä on vähennettävä tasolle, joka mahdollistaa täysimääräisen elpymisen. Sama pätee lajeihin, joiden suojelun tai ympäristön tila on huono. Lisäksi muiden lajien sivusaaliiksi⁴⁵ päätyminen on estettävä kokonaan tai, jos se ei ole mahdollista, minimoitava, jotta lajien suojelun taso ei vaarannu. Tämän tukemiseksi on tehostettava kaikkien herkkien lajien sivusaaliita koskevien tietojen keruuta.

Lisäksi **kalastuksenhoitotoimenpiteitä** on otettava käyttöön kaikilla suojelluilla merialueilla selkeästi määritettyjen suojelutavoitteiden mukaisesti ja parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen perusteella.

2.2.7. Makean veden ekosysteemien ennallistaminen

EU:n vesialan lainsäädäntökehys on kunnianhimoinen, mutta sen täytäntöönpano on viivästynyt ja sen valvonnassa on puutteita.⁴⁶ Vesipuitedirektiivin tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan lisätoimia **makean veden ekosysteemien ja jokien luonnollisten toimintojen ennallistamiseksi**. Tämä voidaan toteuttaa poistamalla tai mukauttamalla esteitä, jotka estävät kalojen vaeltamisen, ja parantamalla veden ja sedimenttien virtausta. Tämän toteuttamiseksi **vähintään 25 000 kilometriä jokia palautetaan vapaasti virtaavaan tilaan vuoteen 2030 mennessä**⁴⁷ poistamalla pääasiassa vanhentuneita esteitä ja ennallistamalla tulvatasankoja ja kosteikkoja. Komissio antaa jäsenvaltioille teknistä ohjausta ja tukea kohteiden kartoittamiseksi ja rahoituksen saamiseksi vuonna 2021, ja se kuulee samalla kaikkia asianomaisia viranomaisia.⁴⁸ Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi tarkasteltava uudelleen vedenotto- ja patoamislupia ekologisten virtausten toteuttamiseksi, jotta voidaan saavuttaa hyvä tai lupaava ympäristön tila kaikissa pintavesissä ja hyvä ympäristön tila kaikissa pohjavesissä viimeistään vuonna 2027, kuten vesipolitiikan puitedirektiivissä edellytetään.⁴⁹ Tätä varten komissio antaa vuoteen 2023 mennessä jäsenvaltioille teknistä tukea näiden toimenpiteitä varten.

⁴⁵ Suojattu kansainvälisellä ja EU:n lainsäädännöllä.

⁴⁶ [EU:n vesilainsäädännön toimivuustarkastus](#) (SWD(2019) 439); [yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun direktiivin arviointi](#) (SWD(2019) 700).

⁴⁷ 25 000 kilometrin tavoite perustuu komission arvioon siitä, mitä EU:ssa on mahdollista saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

⁴⁸ Suuntaviivoissa otetaan huomioon monia eri kysymyksiä, kuten vesivoiman tuotanto, tulvien hallinta, vesihuolto, maatalous ja liikennöitävyys.

⁴⁹ Nämä toimenpiteet olisi vesipuitedirektiivin mukaisesti sisällytettävä 3. vesienhoitosuunnitelmiin, jotka jäsenvaltioiden on määrä hyväksyä vuonna 2021.

Kaiken kaikkiaan laajamittaiset jokien ja tulva-alueiden ennallistamisinvestoinnit⁵⁰ voivat antaa merkittävän taloudellisen piristysruiskeen ennallistamisalalle ja paikalliselle sosioekonomiselle toiminnalle, kuten matkailulle ja virkistystoiminnalle. Samalla näillä investoinneilla voidaan edistää vesisääntelyä, tulvasuojelua, kalanpoikasten elinympäristöjä ja ravinteiden aiheuttaman pilaantumisen poistamista.

2.2.8. Kaupunkien ja niiden lähialueiden viherryttäminen

Vihreät kaupunkialueet puistoista ja puutarhoista viherkattoihin ja kaupunkifarmeihin tarjoavat monenlaisia etuja ihmisille. Ne tarjoavat myös mahdollisuuksia yrityksille ja elintilaa eläimille ja kasveille. Ne vähentävät ilman, veden ja melun saastumista, suojelevat tulvilta, kuivuudelta ja helleaalloilta ja ylläpitävät ihmisten ja luonnon välistä yhteyttä.⁵¹

Covid-19-pandemian aiheuttamat viimeaikaiset poikkeustoimet ovat osoittaneet **viheralueiden arvon ihmisten fyysiselle ja henkiselle hyvinvoinnille**. Vaikka joidenkin kaupunkien viheralueiden suojelu on lisääntynyt⁵², viheralueet jäävät yleensä toiseksi maa-alueista kilpailtaessa samalla kun kaupunkialueilla asuvan väestön osuus jatkaa kasvamistaan.

Uudella biodiversiteettistrategialla pyritään kääntämään nämä suuntaukset ja pysäyttämään vihreiden kaupunkiekosysteemien häviäminen. Terveiden ekosysteemien, vihreän infrastruktuurin ja **luontoon perustuvien ratkaisujen** edistäminen olisi järjestelmällisesti otettava osaksi kaupunkisuunnittelua, mukaan lukien julkisten tilojen, infrastruktuurin sekä rakennusten ja niiden ympäristöjen suunnittelu.

Komissio kehottaa vähintään 20 000 asukkaan kaupunkia Euroopassa laatimaan kunnianhimoisia **kaupunkien viherryttämissuunnitelmia** vuoden 2021 loppuun mennessä, jotta luonto voidaan palauttaa osaksi kaupunkia ja jotta voidaan palkita yhteisön hyväksi tehtäviä toimia. Näihin olisi sisällytettävä toimenpiteitä, joilla luodaan biodiversiteetin ja helpon pääsyn periaatteiden mukaisia kaupunkimetsiä, kaupunkifarmeja, viherkattoja ja -seiniä, puistokatuja, kaupunkiniittyjä ja pensasaitoja. Niiden olisi myös autettava parantamaan viheralueiden välisiä yhteyksiä, lopettamaan torjunta-aineiden käyttö sekä rajoittamaan kaupunkien viheralueiden liiallista niittämistä ja muita biodiversiteetille haitallisia käytäntöjä. Tällaisissa suunnitelmissa voitaisiin hyödyntää poliittisia, sääntely- ja rahoitusvälineitä.

Tämän työn helpottamiseksi komissio perustaa vuonna 2021 **EU:n kaupunkien viherryttämisfoorumin** osana uutta Green City Accord -aloitetta⁵³ yhteistyössä kaupunkien ja kaupunginjohtajien kanssa. Toteutus tapahtuu koordinoitusti Euroopan kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjan kanssa. Kaupunkien viherryttämissuunnitelmilla on keskeinen rooli vuoden 2023 Euroopan vihreän pääkaupungin valinnassa ja vuoden 2022 European Green Leaf -palkinnon myöntämisessä.

⁵⁰ [EU:n vesilainsäädännön toimivuustarkastus](#) (SWD(2019) 439).

⁵¹ Ks. [EnRoute-hanke](#).

⁵² Kaupungeissa tai osittain niiden sisällä on 11 000 Natura 2000 -aluetta, joiden osuus Natura 2000 -verkoston alueista on 15 prosenttia.

⁵³ [Green City Accord -aloite](#).

Komissio tukee jäsenvaltioita sekä paikallis- ja alueviranomaisia antamalla teknistä ohjausta ja auttamalla rahoituksen saamisessa ja valmiuksien kehittämisessä. Se ottaa nämä tavoitteet huomioon myös **europaalaisessa ilmastopäätöksessä**.

2.2.9. Pilaantumisen vähentäminen

Saasteilla on keskeinen tekijä biodiversiteetin köyhtymisessä, ja sillä on haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja ympäristöön. Vaikka EU:lla on vankka oikeudellinen kehys saasteiden vähentämiseksi, lisätoimia tarvitaan edelleen. Biodiversiteetti kärsii ravinteiden, kemiallisten torjunta-aineiden, lääkkeiden, vaarallisten kemikaalien, kaupunki- ja teollisuusjätevesien päästöistä ja muista jätteistä, kuten roskista ja muoveista. Kaikkia näitä rasisitustekijöitä on vähennettävä.

Osana komission laatimaa myrkyttömään ympäristöön tähtäävää nollapäästötavoitetta esitetään uusi kestävyttä edistävä EU:n kemikaalistrategia yhdessä **ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävän saasteettomuustoimintasuunnitelman kanssa**.

Komissio edistää myös tavoitetta, jonka mukaan lannoitteista peräisin olevista typpi- ja fosforivirroista ei aiheudu minkäänlaista pilaantumista. Tähän pyritään siten, että ravinnehävikkiä vähennetään vähintään 50 prosenttia varmistaen samalla, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene. Tämä **vähentää lannoitteiden käyttöä vähintään 20 prosenttia**. Tavoite saavutetaan panemalla täytäntöön asiaankuuluva ympäristö- ja ilmastolainsäädäntö täysimääräisesti ja valvomalla sen täytäntöönpanoa, määrittämällä yhdessä jäsenvaltioiden kanssa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat ravinnekuormituksen vähennykset, soveltamalla tasapainoista lannoitusta ja kestävä ravinnehuoltoa sekä hallinnoimalla typpi- ja fosforivirtoja paremmin niiden koko elinkaaren ajan. Tätä varten komissio laatii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa integroidun ravinnehuollon toimintasuunnitelman vuonna 2022. Pelloilta pöytään -strategialla pyritään vähentämään torjunta-aineiden käyttöä ja niihin liittyviä riskejä ja tukemaan integroidun tuholaistorjunnan laajempaa täytäntöönpanoa.⁵⁴ Lisäksi **tehostetaan torjunta-aineiden ympäristöriskien arviointia**. Muovirasitteeseen puututaan erityisesti panemalla täytäntöön EU:n muovistrategia⁵⁵ ja uusi kiertotaloutta koskeva toimintasuunnitelma⁵⁶.

Komissio kehittää **indikaattoreita pilaantumisen asteittaista vähentämistä varten** ja vahvistaa perustasot, joiden perusteella edistymistä voidaan seurata. Merten roskaantumisesta ja vedenalaisesta melusta aiheutuvia rasisitustekijöitä käsitellään jo meristrategiapuitedirektiivissä.

2.2.10. Haitallisiin vieraslajeihin puuttuminen

Haitalliset vieraslajit voivat heikentää merkittävästi luonnon suojelua ja ennallistamista koskevia pyrkimyksiä. Sen lisäksi, että monet haitalliset vieraslajit aiheuttavat huomattavaa vahinkoa luonnolle ja taloudelle, ne helpottavat tartuntatautien puhkeamista ja leviämistä, mikä on uhka ihmisille ja luonnonvaraisille eläimille ja kasveille.⁵⁷

⁵⁴ [Torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskeva direktiivi](#) (2009/128/EY).

⁵⁵ [EU:n strategia muoveista kiertotaloudessa](#) (COM(2018) 28).

⁵⁶ [Uusi kiertotaloussuunnitelma – Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta](#) (COM(2020) 98).

⁵⁷ Ks. esimerkiksi: Hulme P. (2014). [Invasive species challenge the global response to emerging diseases](#), *Trends in parasitology* (2014) Vol. 30, Issue 6; Duscher et al. (2017).

Haitallisia vieraslajeja on vapautunut luontoon yhä enemmän viime vuosina. Euroopassa uhanalaisiksi katsotuista 1 872 lajista 354:ää uhkaa haitallinen vieraslaji. Ilman tehokkaita torjuntatoimenpiteitä vieraslajien muodostama uhka luonnolle ja terveydelle kasvaa edelleen.

Haitallisia vieraslajeja koskevan asetuksen⁵⁸ ja muun asiaa koskevan lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa on myös tehostettava. Tällä olisi pyrittävä minimoimaan ja mahdollisuuksien mukaan lopettamaan vieraslajien tuonti EU:hun ja niiden vakiintuminen EU:ssa. Tarkoituksena on hallita vakiintuneita haitallisia vieraslajeja ja **vähentää punaiseen listaan kuuluvien uhanalaisten lajien määrää 50 prosenttia.**⁵⁹

EU:n luonnon ennallistamista koskeva suunnitelma: päätavoitteet vuoteen 2030 mennessä

1. Luonnon ennallistamista koskevat sitovat EU:n tavoitteet, jotka on vaikutustenarvioinnin perusteella määrää esittää vuonna 2021, saavutetaan. Vuoteen 2030 mennessä palautetaan ennalleen ekosysteemit, joiden tila on huonontunut tai jotka sisältävät runsaasti hiiltä, luontotyyppien ja lajien osalta ei ole havaittavissa suojelun kehityssuuntausten ja suojelun tilan heikkenemistä ja vähintään 30 prosenttia niistä saavuttaa suotuisan suojelun tason tai niiden suojelun suuntaus kääntyy nousuun.
2. Pölyttäjien väheneminen saadaan pysäytetyksi.
3. Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö ja niiden aiheuttamat riskit vähenevät 50 prosenttia, ja tavanomaista haitallisempien torjunta-aineiden käyttö vähenee 50 prosenttia.
4. Vähintään 10 prosentilla maatalousmaata on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä.
5. Vähintään 25 prosenttia maatalousmaasta kuuluu luonnonmukaisen maatalouden piiriin, ja agroekologisten käytäntöjen käyttö on lisääntynyt huomattavasti.
6. EU:hun istutetaan kolme miljardia uutta puuta täysin ekologisten periaatteiden mukaisesti.
7. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisessa on edistytty merkittävästi.
8. Ennallistetaan vähintään 25 000 kilometriä vapaasti virtaavia jokia.
9. Niiden punaisella listalla olevien lajien määrä, joita haitalliset vieraslajit uhkaavat, on vähentynyt 50 prosenttia.
10. Lannoitteiden aiheuttama ravinnehävikki pienenee 50 prosenttia, jolloin myös lannoitteiden käyttö pienenee vähintään 20 prosenttia.
11. Kaupungeilla, joissa on vähintään 20 000 asukasta, on kunnianhimoinen kaupunkien viherryttämissuunnitelma.
12. Kemiallisia torjunta-aineita ei käytetä EU:n kaupunkien viheralueilla ja muilla herkillä alueilla.
13. Kalastuksen ja kaivostoiminnan kielteisiä vaikutuksia herkkiin lajeihin ja luontotyypeihin, myös merenpohjaan, vähennetään merkittävästi ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi.
14. Lajien sivusaaliiksi päätyminen on estettävä tai sitä on vähennettävä tasolle, joka mahdollistaa lajien elpymisen ja säilymisen.

⁵⁸ [Haitallisia vieraslajeja koskeva asetus \(EU\) 1143/2014.](#)

⁵⁹ [Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton \(IUCN\) punainen lista.](#)

3. EDELLYTYKSET MUUTOKSEN AIKAANSAAMISELLE

3.1. Uusi hallintokehys

EU:ssa ei tällä hetkellä ole kattavaa hallintokehystä, jolla ohjattaisiin kansallisella, EU:n tai kansainvälisellä tasolla sovittujen luonnon monimuotoisuutta koskevien sitoumusten täytäntöönpanoa. Puutteiden korjaamiseksi komissio ottaa käyttöön **uuden eurooppalaisen biodiversiteettiä koskevan hallintokehyksen**. Tämä auttaa kartoittamaan velvoitteita ja sitoumuksia ja laatimaan etenemissuunnitelman niiden täytäntöönpanon ohjaamiseksi.

Osana tätä uutta kehystä komissio ottaa käyttöön seuranta- ja tarkastelumekanismin. Tähän sisältyy **joukko sovittuja indikaattoreita**, joiden avulla edistymistä voidaan arvioida säännöllisesti ja tarvittaessa toteuttaa korjaavia toimia. Tätä mekanismia hyödynnetään ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arvioinnissa ja talouspolitiikan EU-ohjausjaksossa.

Uudella hallintokehyksellä varmistetaan kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden yhteisvastuu ja yhteinen sitoutuminen luonnon monimuotoisuutta koskevien EU:n sitoumusten täyttämiseen. Kehyksellä tuetaan hallinnollisten valmiuksien kehittämistä, avoimuutta, sidosryhmien vuoropuhelua ja osallistavaa hallintoa eri tasoilla.

Komissio arvioi tämän lähestymistavan edistymistä ja asianmukaisuutta vuonna 2023 ja harkitsee, onko lähestymistavan oltava oikeudellisesti sitova.

3.2. EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon ja valvonnan tehostaminen

Ympäristölainsäädännön onnistumisen edellytyksenä on asianmukainen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta. EU on viimeisten 30 vuoden aikana ottanut käyttöön vankan lainsäädäntökehyksen luonnonpääoman suojelemiseksi ja palauttamiseksi ennalleen. Viimeaikaiset arvoinnit osoittavat kuitenkin, että vaikka lainsäädäntö on tarkoituksenmukaista, sen käytännön täytäntöönpano on viivästynyt⁶⁰. Tästä aiheutuu valtavia vaikutuksia biodiversiteettiin sekä taloudellisia kustannuksia.⁶¹ **EU:n ympäristölainsäädännön täysimääräinen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta on näin ollen tämän strategian ytimessä**, ja sitä varten on saatava riittävästi poliittista tukea sekä taloudellisia ja henkilöresursseja.

Lintu- ja luontodirektiivien täytäntöönpanossa keskitytään **Natura 2000 -verkoston viimeistelyyn**, kaikkien alueiden tehokkaaseen hoitoon, lajien suojelua koskeviin säännöksiin sekä lajeihin ja luontotyyppeihin, joiden suojelun kehityssuuntaus on laskeva. Komissio varmistaa myös, että biodiversiteettiin vaikuttava ympäristöalan lainsäädäntö⁶² pannaan paremmin täytäntöön, sen noudattamista valvotaan ja tarvittaessa sitä tarkistetaan.

⁶⁰ Ks. vuoden 2015 [kertomus luonnon tilasta Euroopan unionissa](#) (COM(2015) 219).

⁶¹ [Ympäristölainsäädännön noudattamatta jättämisestä aiheutuvien kustannuksien arvioidaan olevan 50 miljardiksi euroa vuodessa.](#)

⁶² Esimerkiksi direktiivit ympäristövaikutusten arvioinnista (2014/52/EU), strategisesta ympäristöarvioinnista (2001/42/EY), ympäristövastuusta (2004/35/EY) ja ympäristörikillisyydestä (2008/99/EY).

Komissio pyrkii parantamaan **sääntöjen noudattamisen varmistamista** tekemällä tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden sekä ympäristövirastojen, tarkastajien, auditoiden, poliisin, syyttäjien ja tuomareiden eurooppalaisten verkostojen kanssa.

Lisäksi komissio tukee kansalaisyhteiskunnan roolia sääntöjen noudattamisen valvojana ja pyrkii yhdessä jäsenvaltioiden kanssa parantamaan kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta kansallisissa tuomioistuimissa. Se myös laajentaa kansalaisjärjestöjen asemaa ehdottamalla **Århusin asetuksen tarkistamista**.⁶³

3.3. Perustana integroitu ja koko yhteiskunnan kattava lähestymistapa

3.3.1. Biodiversiteettiä tukeva liiketoiminta

Talouden ja yhteiskunnan kaikkien osien on hoidettava osansa biodiversiteetin edistämiseksi tämän strategian yhteistoiminnallisessa hengessä. Teollisuudenalat ja liiketoiminta vaikuttavat luontoon, mutta ne tuottavat myös tärkeitä innovaatioita, kumppanuuksia ja asiantuntemusta, joiden avulla voidaan puuttua luonnon monimuotoisuuden häviämiseen.

Varmistaakseen, että ympäristön ja yhteiskunnalliset edut otetaan täysimääräisesti huomioon liiketoimintastrategioissa, komissio esittää vuonna 2021 uuden aloitteen **yritysten kestävästä hallinnoinnista**. Tässä aloitteessa, joka voi olla muodoltaan lainsäädäntöehdotus, käsitellään ihmisoikeuksiin ja ympäristöön liittyvää huolellisuusvelvollisuutta taloudellisissa arvoketjuissa oikeasuhteisesti siten, että otetaan huomioon yritysten koko.⁶⁴ Tämä auttaa varmistamaan, että osakkeenomistajien ja sidosryhmien edut ovat linjassa tässä strategiassa asetettujen tavoitteiden kanssa. Lisäksi komissio käynnisti vuoden 2020 alkupuolella **muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin**⁶⁵ mukaisten yritysten raportointivelvoitteiden uudelleentarkastelun parantaakseen muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamisen laatua ja laajuutta, mukaan lukien luonnon monimuotoisuus ja muut ympäristönäkökohdat.

Komissio auttaa olemassa olevien alustojensa⁶⁶ kautta perustamaan **eurooppalaisen biodiversiteettiä edistävän liiketoimintaa koskevan liikkeen**, jossa hyödynnetään viimeaikaisia aloitteita⁶⁷. Tästä liikkeestä tehdään erottamaton osa eurooppalaista ilmastopolitista. Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla luodaan kannustimia ottaa käyttöön luontoon perustuvia ratkaisuja ja poistetaan sen esteitä, sillä luontoon perustuvat ratkaisut voivat johtaa merkittäviin liiketoiminta- ja työllistymismahdollisuuksiin eri aloilla⁶⁸ ja ne ovat innovoinnin avaintekijä luontoon liittyvissä taloudellisissa tai yhteiskunnallisissa tarpeissa.

⁶³ <https://ec.europa.eu/environment/aarhus/>.

⁶⁴ Tutkimus due diligence -vaatimuksista toimitusketjussa – loppuraportti.

⁶⁵ Direktiivi 2014/95/EU neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta.

⁶⁶ Esimerkiksi [EU Business @ Biodiversity -alusta](#) (B@B).

⁶⁷ Ks. esimerkiksi [Business for Nature](#) tai [One Planet Business for Biodiversity](#).

⁶⁸ BenDor T. et al. (2015), [Estimating the Size and Impact of the Ecological Restoration Economy](#).

3.3.2. Investoinnit, hinnoittelu ja verotus

Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjuminen ja ekosysteemien ennallistaminen edellyttävät merkittäviä julkisia ja yksityisiä investointeja kansallisella ja EU:n tasolla. Tämä tarkoittaa, että kaikkia asiaankuuluvia EU:n ohjelmia ja rahoitusvälineitä on hyödynnettävä parhaalla mahdollisella tavalla. Komissio vahvistaa **biodiversiteetin varmistamisen kehystään**⁶⁹ muun muassa käyttämällä sopivalla tavalla EU:n luokituksessa perustettuja kriteerejä varmistaa, että EU:n rahoituksella tuetaan biodiversiteettiä edistäviä investointeja.

Jotta voidaan täyttää tämän strategian tarpeet, mukaan lukien Natura 2000 -investointiprioriteetit ja vihreän infrastruktuurin investointiprioriteetit, **luontoon liittyviin menoihin olisi osoitettava vähintään 20 miljardia euroa vuodessa**⁷⁰. Tämä edellyttää yksityisen ja julkisen rahoituksen hankkimista sekä kansallisella että EU:n tasolla⁷¹ mahdollisesti useista eri ohjelmista EU:n seuraavan pitkän aikavälin talousarvion puitteissa. Lisäksi merkittävä osuus ilmastotoimiin osoitetusta EU:n varoista (25 prosenttia EU:n talousarviosta) sijoitetaan luonnon monimuotoisuuteen ja luontoon perustuviin ratkaisuihin siitä syystä, että luonnon ennallistaminen edistää huomattavasti ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Osana Invest EU -ohjelmaa käynnistetään erityinen luonnonpääomaa ja kiertotaloutta koskeva aloite, jonka avulla saadaan käyttöön vähintään 10 miljardia euroa seuraavien 10 vuoden aikana julkisen ja yksityisen sekarahoituksen avulla. Luonto ja luonnon monimuotoisuus ovat etusijalla myös Euroopan vihreän kehityksen investiohjelmassa. Tarvittavien investointien vapauttamiseksi EU:n on tarjottava sijoittajille pitkän aikavälin varmuutta ja autettava sisällyttämään kestävyys rahoitusjärjestelmään. EU:n **kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä** auttaa ohjaamaan investointeja kohti vihreää elpymistä ja luontoon perustuvien ratkaisujen käyttöönottoa. Komissio antaa vuonna 2021 EU:n luokitusjärjestelmää koskevan asetuksen⁷² ("Taxonomy Regulation") nojalla delegoidun säädöksen, jolla vahvistetaan yhteinen taloudellisten toimintojen luokitus, joka edistää merkittävästi luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista. Lisäksi myöhemmin tänä vuonna laaditaan **uudistettu kestävän rahoituksen strategia**, joka auttaa varmistamaan, että rahoitusjärjestelmä myötävaikuttaa biodiversiteettiin kohdistuvien nykyisten ja tulevien riskien lieventämiseen ja niissä otetaan paremmin huomioon biodiversiteetin köyhtymisen vaikutukset yritysten kannattavuuteen ja pitkän aikavälin liiketoimintamahdollisuuksiin.⁷³

Komissio edistää lisäksi sitä, että verojärjestelmät ja hinnoittelu vastaisivat todellisia ympäristökustannuksia, luonnon monimuotoisuuden häviämisestä aiheutuvat

⁶⁹ Ks. [Common framework and guidance documents for biodiversity proofing of the EU budget](#).

⁷⁰ Kustannusarvio perustuu vuoden 2018 [vaikutustenarviointiin Life-asetuksesta \(Impact Assessment of the LIFE Regulation\)](#) (SWD(2018) 292), [tutkimukseen vuoteen 2020 ulottuvan luonnon monimuotoisuutta koskevan EU:n strategian tavoitteen 2 toteuttamiskustannuksista \(Study on the costs of implementing the Target 2 of the EU Biodiversity Strategy to 2020\)](#) sekä 16 jäsenvaltion luontotyyppidirektiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimittamiin tietoihin. Komissio päivittää arviota erityisesti luontotyyppidirektiivin mukaisten jäsenvaltioiden toimintajärjestystä koskevien puitteiden perusteella.

⁷¹ Mukaan lukien yhteinen maatalouspolitiikka, koheesiopolitiikan rahastot, Euroopan horisontti, Euroopan meri- ja kalatalousrahasto, Life ja ulkoisen toiminnan rahastot.

⁷² Ks. [Kestäviä toimintoja koskeva EU:n luokitusjärjestelmä](#).

⁷³ [The Nature of Risk - A Framework for Understanding Nature-Related Risk to Business](#), WWF, 2019.

kustannukset mukaan luettuina. Tämän on tarkoitus kannustaa jäsenvaltioita tekemään muutoksia verojärjestelmiinsä, jotta verorasitus siirtyy työvoimasta päästöihin, alihinnoiteltuihin resursseihin ja muihin ulkoisiin ympäristövaikutuksiin. Ympäristön tilan heikkenemisen ehkäisemiseksi ja jo syntyneiden vaurioiden korjaamiseksi on sovellettava **käyttäjää maksaa -periaatetta ja aiheuttamisperiaatetta**.

Viranomaisten ostovoima on 14 prosenttia EU:n BKT:stä, ja se voi lisätä voimakkaasti sellaisten yritysten tuotteiden ja palvelujen kysyntää, jotka investoivat luontoon perustuviin ratkaisuihin tai edistävät niitä. Kun komissio ehdottaa **vihreitä julkisia hankintoja** koskevaa lisälainsäädäntöä ja -ohjeistusta, se ottaa kyseisen potentiaalín hyödyntämiseksi käyttöön kriteerit ja seurannan luontoon perustuvien ratkaisujen edistämiseksi.

3.3.3. Luonnon arvon mittaaminen ja huomioon ottaminen päätöksenteossa

Biodiversiteettiä koskevat näkökohdat on otettava paremmin huomioon niin julkisessa kuin yritysten päätöksenteossa kaikilla tasoilla. Vuonna 2021 komissio kehittää nykyisen työn⁷⁴ pohjalta menetelmiä, kriteerejä ja vaatimuksia biodiversiteetin olennaisten piirteiden sekä sen palvelujen, arvojen ja kestävän käytön kuvaamiseksi.

Näihin kuuluu **tuotteiden ja organisaatioiden ympäristöjalanjäljen mittaaminen** muun muassa elinkaariajattelun ja luonnonpääomaa koskevan tilinpidon avulla. Tässä yhteydessä komissio tukee luonnonpääoman tilinpitoa koskevan kansainvälisen aloitteen käynnistämistä.

3.3.4. Tietojen ja taitojen parantaminen ja koulutuksen lisääminen

Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjunnan on perustuttava luotettavaan tieteeseen. Investoiminen tutkimukseen, innovointiin ja tietojen vaihtoon on avainasemassa parhaiden tietojen keräämisessä ja parhaiden luontoon perustuvien ratkaisujen kehittämisessä. Tutkimuksella ja innovoinnilla voidaan testata ja kehittää tapoja priorisoida vihreitä ratkaisuja harmaisiin ratkaisuihin nähden ja auttaa komissiota tukemaan investointeja luontoon perustuviin ratkaisuihin, kuten vanhan teollisuustaan omaaviin, pienituloisiin tai katastrofin koettelemiin alueisiin.

Uusi osaamisohjelma on keskeisessä asemassa siirryttäessä vihreään talouteen ja torjuttaessa luonnon monimuotoisuuden häviämistä. Siinä keskitytään työvoiman koulutukseen ja uudelleen koulutukseen monilla eri aloilla.

Tulevaan Euroopan horisontti -ohjelmaan kuuluu **luonnon monimuotoisuutta koskeva pitkän aikavälin strateginen tutkimusohjelma**, johon sisältyy tiedepoliittinen mekanismi tutkimukseen perustuville vaihtoehtoilte luonnon monimuotoisuutta koskevien sitoumusten täytäntöönpanon nopeuttamiseksi. Strategia toteutetaan lisärahoituksen avulla. Euroopan horisontti -ohjelman toiminta-alueet⁷⁵ auttavat merkittävästi korjaamaan tietoaukkoja ja etsimään ratkaisuja, joilla parannetaan ekosysteemien hyvinvointia ja niiden vaikutusta ihmisten terveyteen.

⁷⁴ [SWD\(2019\) 305](#).

⁷⁵ Toiminta-alueet koskevat [ilmastonmuutokseen sopeutumista ja yhteiskunnallista muutosta](#), [terveitä valtameriä, meriä ja rannikko- ja sisävesiä](#), [ilmastoneutraaleja ja älykkäitä kaupunkeja](#) sekä [maaperän terveyttä ja elintarvikkeita](#).

Samaan aikaan komissio edistää ja helpottaa kumppanuuksia, kuten luonnon monimuotoisuutta koskevaa kumppanuutta, jotta tieteen, politiikan ja käytännön välinen yhteys saadaan aikaan ja luontoon perustuvat ratkaisut toteutuvat käytännössä. Lisäksi komissio perustaa kuluvana vuonna (2020) **uuden luonnon monimuotoisuuden tietokeskuksen** tiiviissä yhteistyössä Euroopan ympäristökeskuksen kanssa. Tietokeskuksen tehtävänä on i) seurata ja arvioida EU:n ja sen kumppaneiden edistymistä, myös luonnon monimuotoisuutta koskevien kansainvälisten välineiden täytäntöönpanossa; ii) edistää yhteistyötä ja kumppanuutta, myös ilmastotieteilijöiden ja biodiversiteetin tutkijoiden välillä; ja iii) tukea toimintapolitiikan kehittämistä. Lisäksi komissio lisää tukeaan biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevälle hallitustenväliselle tiede- ja politiikkafoorumille.

Jotta luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemit voitaisiin ottaa huomioon perusasteen opetuksessa, korkeakouluissa ja ammatillisessa koulutuksessa, komissio antaa vuonna 2021 ehdotuksen neuvoston suositukseksi **yhteistyön edistämisestä ympäristön kestävyttä koskevan koulutuksen alalla**. Tarkoituksena on antaa kouluille ja opettajille ohjeita siitä, miten jäsenvaltiot voivat tehdä yhteistyötä ja vaihtaa kokemuksia luonnon monimuotoisuutta koskevasta opetuksesta. Komissio tarjoaa myös tukimateriaalia ja helpottaa hyvien käytäntöjen jakamista EU:n opettajankoulutusohjelmien verkostoissa.

4. EUROOPAN UNIONI KUNNIANHIMOISEN MAAILMANLAAJUISEN BIODIVERSITEETTISTRATEGIAN EDISTÄJÄNÄ

Biodiversiteetti on yksi EU:n ulkoisen toiminnan painopisteistä ja olennainen osa pyrkimyksiä saavuttaa Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteet. Se otetaan osaksi kaikkia kahden- ja monenvälisiä sitoumuksia EU:n vihreän kehityksen diplomatian ja tulevien vihreiden allianssien kautta⁷⁶. Komissio tekee tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen EU:n kunnianhimoiset tavoitteet ja ryhtyäkseen kaikkiin toimiin maailman biodiversiteetin hyväksi.

4.1. Tavoitteiden nostaminen ja niihin sitoutuminen maailmanlaajuisella tasolla

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen on maailmanlaajuinen haaste, ja seuraavan vuosikymmenen aikana toteutetuilla toimilla on ratkaiseva merkitys. Biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen mukaiset maailmanlaajuiset toimet ovat olleet suurelta osin riittämättömiä. Luonnolla ei ole varaa siihen, että toimet toteutetaan puolittain tai ne eivät ole riittävän kunnianhimoisia.

Tässä hengessä EU on valmis johtamaan kaikkia pyrkimyksiä – yhdessä samanmielisten kumppanien kanssa muodostamassaan **biodiversiteettiä käsittelevässä kunnianhimoisessa koalitiiossa** – kunnianhimoisten uusien maailmanlaajuisen puitteiden sopimiseksi vuoden 2020 jälkeistä aikaa varten tulevassa biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten 15. konferenssissa.

Tällä strategialla komissio ehdottaa EU:lle kunnianhimoisia sitoumuksia. EU:n olisi myös tuettava hallituksia ja sidosryhmiä kaikkialla maailmassa, jotta ne tehostaisivat merkittävästi tavoitteitaan ja toimiaan.

⁷⁶ Vihreissä alliansseissa keskitytään yhteistyöhön Afrikan ja muiden kumppaneiden kanssa vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanemiseksi.

Komissio ehdottaa, että EU varmistaa, että vuoden 2020 jälkeisen ajan maailmanlaajuisiin toimintapuitteisiin sisällytetään vähintään seuraavat osatekijät:

- Laaditaan vuoteen 2050 ulottuvat luonnon monimuotoisuutta koskevat yleiset maailmanlaajuiset tavoitteet Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja luonnon kanssa sopusointuista elämistä koskevan vision mukaisesti. Tavoitteena olisi oltava, että **vuoteen 2050 mennessä kaikki maailman ekosysteemit palautetaan ennalleen, sietokykyisiksi ja niitä suojellaan asianmukaisesti**. Maailman olisi sitouduttava nettovoittoperiaatteeseen, jotta luontoa ei kuluteta enemmän kuin mitä se tuottaa. Kaikkialla maailmassa olisi sitouduttava pyrkimään siihen, että lajit eivät kuole sukupuuttoon ihmisen toiminnan vuoksi ainakaan silloin, kun asialle on mahdollista tehdä jotakin.
- Laaditaan kunnianhimoiset **maailmanlaajuiset tavoitteet vuodelle 2030** tässä strategiassa ehdotettujen **EU:n sitoumusten mukaisesti**. Tavoitteissa olisi selkeästi käsiteltävä luonnon monimuotoisuuden häviämistä edistäviä tekijöitä, ja niiden olisi oltava täsmällisiä, mitattavissa, toteutettavissa, merkityksellisiä ja aikasidonnaisia.
- Perustetaan huomattavasti **vahvempi täytäntöönpano-, seuranta- ja uudelleentarkasteluprosessi**. Tämän saavuttamiseksi osapuolten olisi tarkistettava luonnon monimuotoisuutta koskevia kansallisia strategioitaan ja toimintasuunnitelmiaan vuoden 2021 loppuun mennessä tai ainakin annettava tiedoksi tärkeimpiä tavoitteita koskevat kansalliset sitoumuksensa. Tavoitteissa edistymistä olisi **tarkasteltava säännöllisesti uudelleen**, ja toimia olisi voitava tarvittaessa tehostaa. Näiden tarkastelujen olisi perustuttava riippumattomaan, tieteeseen perustuvaan puutteiden analysointiin ja ennakointiin sekä kaikkiin osapuoliin sovellettaviin yhteisiin pääindikaattoreihin.
- **Puitteet, jotka mahdollistavat** kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisen eri aloilla, kuten rahoituksessa, valmiuksissa, tutkimuksessa, innovoinnissa ja teknologiassa.
- Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien geenivarojen käytöstä saatavien **hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jakaminen**.
- **Tasa-arvon periaate** – tähän sisältyy alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeuksien kunnioittaminen sekä niiden täysimääräinen ja tehokas osallistuminen. Tarvitaan osallistavaa lähestymistapaa, jonka tarkoituksena on, että mukaan otetaan kaikki sidosryhmät, myös naiset, nuoret, kansalaisyhteiskunta, paikallisviranomaiset, yksityinen sektori, tiedemaailma ja tieteelliset laitokset.

4.2. Ulkoisten toimien käyttö EU:n tavoitteiden edistämiseksi

4.2.1. Kansainvälinen valtamerten hallinnointi

Kansainvälisen valtamerten hallinnointiohjelman⁷⁷ mukaisesti EU:n olisi tuettava sitä, että vuoden 2020 loppuun mennessä tehdään kunnianhimoinen oikeudellisesti sitova

⁷⁷ [Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: EU:n panos vastuulliseen valtamerten hoitoon](#) (JOIN(2016) 49).

sopimus, joka koskee **merten biodiversiteettiä kansallisen lainkäytön vallan ulkopuolisilla alueilla**. Siinä on tärkeää vahvistaa selkeät maailmanlaajuiset menettelyt avomeren ekologisesti edustavien suojeltujen merialueiden määrittämisestä, nimeämisestä ja tehokasta hallinnointia varten. Sopimus olisi ratifioitava ja pantava täytäntöön mahdollisimman nopeasti.

EU:n olisi myös käytettävä kaikkia diplomaattisia vaikutusmahdollisuuksiaan ja tiedotusvalmiuksiaan edistääkseen sopimukseen pääsemistä **kolmen laajan merisuojealueen nimeämisestä** Eteläiselle jäämerelle⁷⁸. EU ehdotti kahta näistä alueista, ja ne sijaitsevat itäisellä Etelämantereella ja Weddellinmerellä. Jos alueiden nimeämisestä päästään sopimukseen, se olisi yksi historian suurimmista luonnonsuojelutoimista.

Komissio jatkaa työtä kumppanimaiden ja alueellisten järjestöjen kanssa sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, joiden avulla suojellaan ja käytetään kestävästi herkkiä meriekosysteemejä ja -lajeja, myös kansallisen lainkäytön vallan ulkopuolisilla alueilla, keskittyen merten biodiversiteetin kannalta tärkeisiin alueisiin. EU:n olisi edelleen tuettava pieniä kehittyviä saarivaltioita ja muita asianosaisia kumppanimaita, jotta ne voivat osallistua alueellisten ja maailmanlaajuisen järjestöjen ja elinten kokouksiin ja panna täytäntöön asiaa koskevia kansainvälisiä sitoumuksia ja määräyksiä.

EU soveltaa **nollatoleranssia laittomaan, ilmoittamattomaan ja sääntelemättömään kalastukseen** ja torjuu liikakalastusta muun muassa neuvottelemalla WTO:n kanssa **maailmanlaajuisesta sopimuksesta haitallisten kalastustukien kieltämiseksi**.

EU:n olisi ennalta varautumisen periaatteen⁷⁹ mukaisesti ja Euroopan parlamentin kehoitus⁸⁰ huomioon ottaen kansainvälisissä neuvotteluissa tuotava esiin sitä, että kansainvälisen merenpohja-alueen merimineraaleja ei voida hyödyntää ennen kuin **syvänmeren kaivostoiminnan vaikutuksia** meriympäristöön, biodiversiteettiin ja ihmisen toimintaan on tutkittu riittävästi, riskit on ymmärretty ja teknologioiden ja operatiivisten käytäntöjen osalta voidaan osoittaa, etteivät ne aiheuta vakavaa haittaa ympäristölle. Samaan aikaan EU jatkaa syvänmeren kaivostoiminnan vaikutuksia ja ympäristöystävällistä teknologiaa koskevan tutkimuksen rahoittamista. EU:n olisi myös edistettävä avoimuuden lisäämistä kansainvälisissä elimissä, kuten Kansainvälisessä merenpohjajärjestössä.

4.2.2. Kauppapolitiikka

Kauppapolitiikalla tuetaan aktiivisesti ekologista siirtymää ja se on osa sitä. Tässä hengessä komissio varmistaa luonnon monimuotoisuutta koskevien määräysten täysimääräisen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan kaikissa kauppasopimuksissa, myös EU:n kauppasopimusten noudattamista ja täytäntöönpanoa valvovan virkamiehen avustuksella. Komissio arvioi paremmin kauppasopimusten vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen ja toteuttaa tarvittaessa jatkotoimia nykyisten ja tulevien sopimusten luonnon monimuotoisuutta koskevien määräysten vahvistamiseksi. Komissio esittää vuonna 2021 myös lainsäädäntöehdotuksen ja muita toimenpiteitä, joilla vältetään tai minimoidaan metsäkatoon tai metsien tilan heikkenemiseen liittyvien

⁷⁸ Osana komission toimia [Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisen puolesta](#).

⁷⁹ SEUT-sopimuksen 191 artiklan 2 kohdan mukaan unionin ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon ja se perustuu ennalta varautumisen periaatteelle.

⁸⁰ [Euroopan parlamentin päätöslauselma kansainvälisestä valtamerten hallinnoinnista](#) (2017/2055(INI)).

tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille⁸¹ sekä edistetään metsäystävällistä tuontia ja arvoketjuja. Komissio toteuttaa useita toimia **luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan lopettamiseksi**. Tämä kauppa, joka vaikuttaa kokonaisten lajien ehtymiseen tai sukupuuttoon kuolemiseen, on kaikista maailman pimeistä markkinoista neljänneksi tuottoisin ja sen katsotaan olevan yksi zoonoosien puhkeamisen syistä. Sen lopettaminen on inhimillinen, taloudellinen ja ympäristöön liittyvä velvollisuus.

Tätä silmällä pitäen komissio aikoo tarkistaa EU:n toimintasuunnitelmaa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi vuonna 2021 ja ehdottaa **EU:n norsunluun kauppaa koskevien sääntöjen tiukentamista** myöhemmin tänä vuonna. Komissio tarkastelee mahdollisuutta tarkistaa ympäristörikosdirektiiviä muun muassa laajentamalla sen soveltamisalaa ja lisäämällä siihen erityisiä säännöksiä rikosoikeudellisten seuraamusten tyypeistä ja tasoista. Se harkitsee Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) koordinointi- ja tutkintavalmiuksien vahvistamista voidakseen tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden kanssa laittoman kaupan ja laittomien tuotteiden pääsyn estämiseksi sisämarkkinoille.

Komissio jatkaa yhteistyötä kumppanimaiden kanssa varmistaakseen sujuvan ja oikeudenmukaisen siirtymän ja erityisesti kauppaa tukevan avun saamisen, jotta voidaan varmistaa, että kumppanit hyötyvät biodiversiteettiä edistävästä kaupasta.

4.2.3. Kansainvälinen yhteistyö, naapuruuspolitiikka ja resurssien käyttöönotto

Vuoden 2020 jälkeisen kunnianhimoisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen toteuttaminen edellyttää yhteistyön lisäämistä kumppaneiden kanssa, tuen ja rahoituksen lisäämistä sekä luonnon monimuotoisuudelle haitallisten tukien asteittaista poistamista. Viime vuosikymmenen aikana EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhteisesti noudattaneet sitoumustaan **kaksinkertaistaa kehitysmaille suunnatut rahoitusvirrat biodiversiteetin suojelemiseksi**.⁸² EU on valmis jatkamaan yhteistyötä kumppaneidensa kanssa ja lisäämään edelleen tukeaan vuoden 2020 jälkeisellä ajalla. Tämä on osa sen työtä, joka koskee luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, ennallistamista, kestävää käyttöä ja valtavirtaistamista kaikissa kehitys- ja kumppanuuspolitiikoissa. Lisäksi ottamalla huomioon kestävä kehitys koskevan toimintapolitiikan tavoitteet myös muissa toimintapolitiikoissaan EU vähentää luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvia paineita maailmanlaajuisesti. EU:n olisi kaikessa kansainvälisessä yhteistyössään edistettävä kestäviä maatalous- ja kalastuskäytäntöjä ja -toimia maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään myös kestäväan vesivarojen hoitoon, huonontuneen maan ennallistamiseen sekä sellaisten biologisesti monimuotoisten alueiden suojeluun ja ennallistamiseen, joilla on hyvät ekosysteemipalvelut ja mahdollisuudet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Luonnon ekosysteemien suojelun parantaminen yhdessä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan ja kulutuksen vähentämisen kanssa auttaa myös ehkäisemään ja parantamaan kykyä selviytyä mahdollisista tulevista taudeista ja pandemioista. EU aikoo lisätä tukeaan maailmanlaajuisille pyrkimyksille soveltaa **yhteinen terveys -lähestymistapaa**⁸³, jossa

⁸¹ [EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi koskevan komission tiedonannon \(COM\(2019\) 352\) mukaisesti.](#)

⁸² Mukaan lukien kansainvälinen rahoitus, jossa biodiversiteetti on päätavoite tai tärkeä toissijainen tavoite, [CBD COP11 -päätöksen XI/4](#) (CBD COP11 Decision XI/4) sekä biodiversiteettisopimukselle vuosina 2015 ja 2018 toimitettujen EU:n ja jäsenvaltioiden rahoitusraporttien mukaisesti.

⁸³ <https://www.who.int/features/qa/one-health/en/>.

tunnustetaan ihmisten terveyden, eläinten terveyden ja selviytymiskykyisen terveen luonnon välinen luontainen yhteys.

EU lisää tukea kumppanimaille kaikkialla maailmassa uusien maailmanlaajusten tavoitteiden saavuttamiseksi, ympäristöriskollisuuden torjumiseksi ja luonnon monimuotoisuuden häviämistä edistävien tekijöiden torjumiseksi. Afrikassa EU käynnistää **NaturAfrica**-aloitteen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien sekä keskeisten ekosysteemien suojelemiseksi ja tarjoaa samalla paikalliselle väestölle mahdollisuuksia vihreillä toimialoilla. Vastaavia aloitteita kehitetään myös muilla alueilla. EU tukee myös Länsi-Balkanin maita ja EU:n naapurimaita niiden pyrkimyksissä suojella luonnon monimuotoisuutta.

Kaikessa toiminnassaan EU vahvistaa yhteyksiä **biodiversiteetin suojelun ja ihmisoikeuksien**, sukupuolten tasa-arvon, terveyden, koulutuksen, konfliktiterkkyyden, oikeuksiin perustuvan lähestymistavan, maa- ja metsäoikeuksien sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen roolin välillä.

Osana maailmanlaajuisia toimiaan EU edistää biodiversiteettikoalitioita kumppaneiden ja kansalaisyhteiskunnan kanssa eri puolilla maailmaa. Esimerkiksi maaliskuussa 2020 komissio perusti **maailmanlaajuisen biodiversiteettikoalition**, johon kuuluu kansallispuistoja, akvaarioita, kasvitieteellisiä puutarhoja, eläintarhoja, luonnonhistorian ja luonnontieteiden museoita ja jonka tarkoituksena on lisätä eri puolilla maailmaa tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden suojelun ja edistämisen tarpeesta. Komissio harkitsee muiden huipputasoisten koalitoiden perustamista tai niihin liittymistä vuoden 2020 jälkeisen toimintakehityksen kehittämiseksi.

5. PÄÄTELMÄT

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen on ainoa tapa säilyttää elämänlaatu ja elämän jatkuvuus maapallolla. Tässä strategiassa ehdotetuilla sitoumuksilla valmistaudutaan kunnianhimoisiin ja tarpeellisiin muutoksiin, joilla varmistetaan nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointi ja vauraus terveessä ympäristössä. Näiden sitoumusten täytäntöönpanossa otetaan huomioon eri alojen, alueiden ja jäsenvaltioiden erilaiset haasteet, tunnustetaan tarve varmistaa sosiaalinen oikeudenmukaisuus, oikeudenmukaisuus ja osallistavuus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti. Lisäksi niissä edellytetään vastuuntuntoa ja vankkoja yhteisiä toimia EU:lta, sen jäsenvaltioilta, sidosryhmiltä ja kansalaisilta.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tämän strategian ennen biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten 15. konferenssia. Varmistaakseen täyden poliittisen sitoutumisen tähän strategiaan komissio ehdottaa tilanteen säännöllistä tarkkailua neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Komissio tarkastelee strategiaa uudelleen vuoteen 2024 mennessä arvioidakseen tilanteen edistymistä ja sitä, tarvitaanko strategian tavoitteiden saavuttamiseksi lisätoimia.